

Stručno-znanstveni skup održan 23. veljače 2013. g. u Zagrebu u organizaciji Udruge nastavnika jezika struke na visokoškolskim ustanovama na temu *Jezik struke – kamo idemo?*

Problemi s kojima se nastavnici stranih jezika na nefilološkim fakultetima i visokoškolskim ustanovama susreću sve su složeniji i brojniji. Njihovo rješavanje ili barem jasno artikuliranje zahtijeva zajednički nastup, jer pojedinačni pokušaji osvješćivanja rukovodstava i/ili nastavnika stručnih predmeta glede nužnosti **kontinuiranog, sustavnog i temeljitog** usvajanja stranih jezika struke tijekom studija, do sada nisu rezultirali toliko potrebnim pomakom prema naprijed, odnosno promjenom smjera. Naprotiv, situacija postaje iz jedne akademske godine u drugu sve ozbiljnijom jer nema jedinstvenoga (pozitivnog) stava onih koji bi o učenju stranih jezika različitih struka i znanstvenih disciplina, kao uvjetu bez kojeg se ne može, trebali odlučivati. Ako i na početku XXI. stoljeća, kao mala nacija s malim brojem govornika, polazimo od teza poput onih da "svi znaju engleski", "da se tu nema što učiti", "da ni jedan drugi strani jezik nije potrebno znati" ili još gore, "neka 'oni' uče hrvatski, zašto bismo mi morali znati engleski/njemački?" i sl., onda ne možemo očekivati da ćemo kao društvo napokon krenuti naprijed i pokušati se barem približiti nekima od zemalja u multijezičnoj i multikulturalnoj zajednici u koju upravo ulazimo, a to je Europska unija. Ta činjenica trebala bi biti zvono na uzbunu jer je i prosječno obrazovanom građaninu Republike Hrvatske poznato da prosječni Europejac govori barem dva strana jezika¹.

U takvom nepovoljnom okruženju, bez podrške i razumijevanja, malobrojni unutar svojih institucija, oslanjajući se na vlastite sposobnosti i kreativnost, ponekad koristeći (ako imaju sreće) naklonost rukovodstva, nastavnici stranih jezika na nefilološkim fakultetima i visokim školama pokušavaju održavati postojeće norme (tj. satnicu) i barem donekle osposobiti buduće visokoobrazovane građane za stručnojezičnu komunikaciju sa sustručnjacima iz drugih zemalja na obostranu korist. Iskustvo je pokazalo da pojedinačna nastojanja do sada nisu urodila plodom te je potrebno nastupiti zajednički. Zato je početkom 2012. godine pri Ekonomskom fakultetu u Zagrebu osnovana Udruga nastavnika jezika struke na visokoškolskim ustanovama u čijoj je organizaciji 23. veljače 2013. na Ekonomskom

---

¹ Referentni Europski okvir u tom pogledu postulira: "First language, second language, foreign language".

fakultetu u Zagrebu održan vrlo uspješan Skup na temu **Jezik struke – kamo idemo?**, a zbog financijskih ušteda trajao je samo jedan dan. Budući da je to bio prvi skup takve vrste, organizatore je iznenadio veliki odaziv gotovo svih hrvatskih sveučilišta i visokih škola, te privatnih veleučilišta. Plenarna predavanja održali su pozvani profesori iz područja ekonomije i prava – prof. dr. sc. Nevenka Čavlek s Ekonomskog fakulteta u Zagrebu i dr. sc. Luka Burazin s Pravnog fakulteta u Zagrebu.

Nevenka Čavlek je u svojem predavanju na temu *Simbioza turizma i jezičnih kompetencija* istakla nemjerljivu važnost usvajanja stranih jezika za specijalne namjene, i to ne samo u turizmu nego i u svim drugim strukama i disciplinama, kao jedne od temeljnih kompetencija za tržište rada. Kroz kratki prikaz njenih iskustava, ili bolje reći, stjecanja iskustava u komunikaciji na stranom jeziku/stranim jezicima² i prevođenju, Čavlek je dala jasnu podršku nastojanjima da se na jednoj širokoj platformi razvije svijest o nužnosti stjecanja stručnojezičnih znanja i vještina ističući sve prednosti takvog načina razmišljanja i djelovanja. Na primjerima iz vlastitoga bogatog iskustva potvrdila je složenost problematike i opisala poteškoće s kojima se kao jezično svjestan stručnjak susretala i još uvijek se susreće. Drugim riječima, proces usvajanja stručnih znanja na stranom jeziku nikad nije završen jer se znanosti razvijaju, a s njima i metajezik koji ih opisuje.

Luka Burazin, s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, također pripada skupini jezično svjesnih stručnjaka, a održao je predavanje na temu *Važnost i ograničenja stranog jezika pravne struke*, izazvavši burne reakcije sudionika, posebno onih koji predaju jezik pravne struke. Pokazalo se da se razmišljanja pravnih stručnjaka i nastavnika jezika, vezano uz brojna neriješena pitanja usvajanja i korištenja stranih jezika pravne struke, uvelike razlikuju, a posljedica su prije svega **izostanka suradnje** između te dvije kategorije visokoškolskih nastavnika. U tom smislu se predavanje Luke Burazina moglo protumačiti kao izazov i poziv na bolju i konkretniju suradnju u budućnosti. Samo na taj način moguća su poboljšanja u oba područja. Ne smije se zaboraviti kako jezik pravne struke ima posebno mjesto među jezicima struke zbog nepodudarnosti pravnih sustava kojima pripadaju. Drugim riječima, jezični stručnjak morao bi istodobno biti i stručnjak u području komparativnog prava, što je, prema mišljenju Luke Burazina, nemoguće. Međutim, nastavnici stranih jezika prava i s njim povezanih disciplina u jednom kontinuiranom procesu usvajaju pravna znanja koja ih kvalificiraju za rad sa studentima, pri čemu su, dakako, u prednosti nastavnici koji predaju dva strana jezika, primjerice engleski i njemački ili engleski i francuski.

Izlaganja u sekcijama bila su podijeljena u dva dijela: prvi dio obuhvaćao je teme koje se tiču kolegija stranog jezika struke općenito, percepcije i/ili stavova studenata prema predmetu, odnosu prema nastavi, metodama učenja i podučavanja, pristupu i sl., dok je drugi dio bio posvećen konkretnim pitanjima i prijedlozima za njihovo rješavanje. Izlaganja su potvrdila visoku razinu svijesti nastavnika o njihovoj odgovornosti, ne samo kao jezičnih stručnjaka, nego i kao medijatora i mentora, s posebnim naglaskom na društvenoj odgovornosti kako bi napokon široj društvenoj zajednici mogli poslati poruku da se danas više nego ikad dostupna stručna znanja mogu stjecati samo ako se dobro savlada (strani) jezik kojim se ona prenose. To, dakako, ne mogu ponuditi tečajevi stranih jezika

---

²Iz izlaganja se moglo zaključiti da predavačica govori nekoliko stranih jezika.

općeg smjera nego svaka visokoškolska institucija unutar nje same. Međutim, mjesto i trenutačni položaj nastavnika jezika na većini visokoškolskih ustanova³ govori upravo suprotno: jezik struke nije važan, svatko se može obrazovati sam kako njemu odgovara, nastava jezika nepotrebno opterećuje satnicu, unutar Bolonjskog procesa nema mjesta za strane jezike, itd. Postoje brojna opravdanja za sustavno smanjivanje broja nastavnih sati ili čak ukidanja kolegija i taj se trend, nažalost, nastavlja. Posljedice takvog stava mogle bi u skoroj budućnosti biti nesagledive.

S druge strane, izlaganja o motiviranosti studenata za učenje stranih jezika struke, bilo da se zasnivaju na opsežnim istraživanjima ili samo na pojedinačnim anketama u okviru jedne institucije, potvrđuju ono što nastavnici jezika dobro znaju: studenti su visoko motivirani za učenje jezika struke i svjesni svih prednosti koje ono donosi.

Zaključak je Skupa da smo kao nastavnici jezika struke kompetentni i pozvani osigurati dignitet naših kolegija, bilo da je riječ o prirodnim znanostima, tehničkim strukama ili društvenim disciplinama, pokazujući svima vlastitim primjerom i primjerima dobre prakse kod nas i u drugim zemljama na sve prednosti dobrog poznavanja jezika i struke za svakog pojedinca bez obzira na njegove sklonosti ili posao kojim se nakon završetka studija namjerava baviti. Zato u budućnosti neće biti moguće o našim kolegijima odlučivati bez nas i ukidati ih ne štetu studenata zbog kojih i postojimo.

Prikaz pripremila: Dragica BUKOVČAN*

Engl.: National Conference "**LSP – where are we heading?**" held in Zagreb, on February, 23rd, 2013 organised by the Croatian Association of LSP-teachers at colleges and universities

---

³ Pri čemu gotovo da i nema razlika bez obzira je li riječ o fakultetima, visokim školama ili veleučilištima.
* dr. sc. Dragica Bukovčan, profesorica na Visokoj policijskoj školi MUP-a RH u Zagrebu.